

قانون جدید بانک مرکزی

در شرایط کنونی اقتصاد ایران که با تورم‌های فزاینده، نوسانات ارزی، و چالش‌های گسترده‌ی مالی مواجه است، استقلال بانک مرکزی به‌عنوان نهاد متولی سیاست‌های پولی و بانکی اهمیتی دوچندان یافته است. قانون جدید بانک مرکزی باهدف ایجاد چارچوبی دقیق‌تر برای تقویت این استقلال و بهبود ابزارهای نظارتی به تصویب رسیده؛ اما ترکیب هیئت عالی بانک مرکزی در این قانون و حضور مقاماتی چون وزیر اقتصاد و رئیس سازمان برنامه و بودجه در آن، استقلال عملی این نهاد را با چالش مواجه می‌سازد. همچنین، الزام به تأیید شورای فقهی برای تأیید تصمیمات، نگرانی‌ها را درباره‌ی قدرت اجرایی و تصمیم‌گیری مستقل بانک مرکزی افزایش داده است.

از دیگر مسائل قابل‌توجه، موضوع انتقال دعاوی و اختلافات حقوقی میان بانک‌ها و مشتریان به بانک مرکزی است. این قانون، مسئولیت رسیدگی به اختلافات اشخاص تحت نظارت بانک مرکزی با یکدیگر و نیز دعاوی حقوقی میان مشتریان و این نهادهای مالی را به بانک مرکزی واگذار کرده است. از آنجاکه بسیاری از این دعاوی بخش قابل‌توجهی از پرونده‌های حقوقی دادگستری را تشکیل می‌دهند، این پرسش مطرح است که بانک مرکزی چگونه می‌تواند نیروی متخصص و کارشناسان کافی برای رسیدگی به این حجم از دعاوی حقوقی را تأمین کند؟ همچنین، این ابهام وجود دارد که آیا نتیجه‌ی رسیدگی‌های بانک مرکزی برای طرفین لازم‌الاجرا خواهد بود و این نهاد قدرت اجرایی لازم برای اجرای آرا و تصمیمات خود را داراست؟

چالش دیگر به ساختار خدمات مالی میان بانکی بازمی‌گردد. مطابق قانون جدید، بانک‌ها دیگر مجاز به ارائه خدمات بانکی مستقیم به یکدیگر نیستند و تمامی خدمات بین‌بانکی باید از طریق بانک مرکزی صورت گیرد. این تغییر اساسی در ساختار خدمات بانکی، توانایی فعلی بانک مرکزی در ارائه این خدمات و نظارت بر کلیت نظام بانکی را با تردید مواجه می‌کند. آیا بانک مرکزی با زیرساخت‌های کنونی، قادر به اجرای چنین وظیفه‌ای است؟ و در صورت بروز نواقص و اختلالات، چه راهکارهایی برای اصلاح و بهبود این فرایند پیش‌بینی شده است؟

در این مناظره، تلاش می‌شود تا ابعاد مختلف و چالش‌های اساسی قانون جدید بانک مرکزی مورد بحث و بررسی قرار گیرد و پرسش‌هایی که پیرامون آن مطرح است، از دیدگاه‌های گوناگون مورد واکاوی قرار گیرد. هدف ما روشن ساختن نقاط قوت و ضعف این قانون و ایجاد بستری برای گفت‌وگوی سازنده در مورد نقشه راه بانک مرکزی برای آینده‌ی اقتصادی کشور است.

تهران، خیابان ملاصدرا،
خیابان شیرازی شمالی، کوچه
زاینده رود غربی، پلاک ۳
۰۲۱-۸۴۰۰۸

www.danayan.com